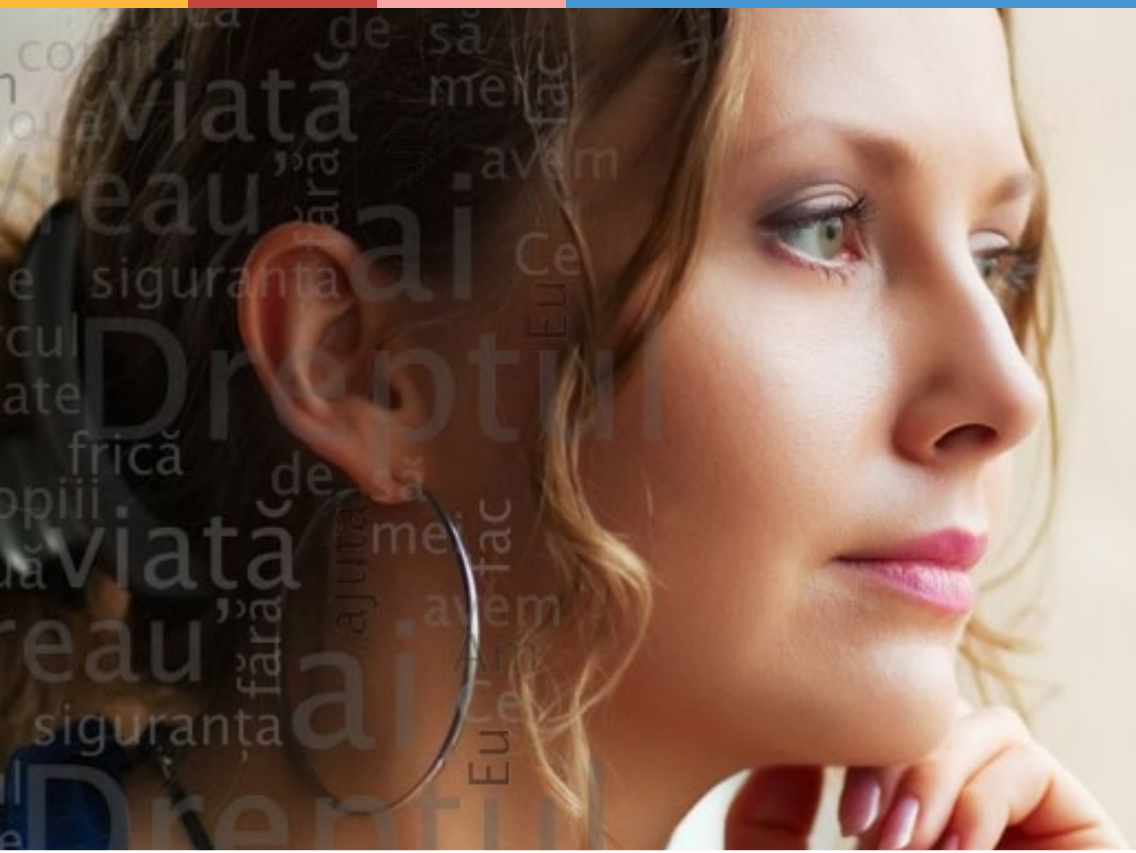
nr. 33 (2023)

www.cdf.md

BULETINUL STOPVIOLENȚĂ

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR

Cuprins:

Guvernul a aprobat Programul Național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie 2

Angelina Zaporojan-Pîrgari – noua directoare executivă a Centrului de Drept al Femeilor 3

Răspunsul de Urgență la Criza din Ucraina – proiectul care ne-a inspirat să fim rezilienți și să răspundem nevoilor și așteptărilor persoanelor refugiate 5

Alături de refugiați și comunitățile gazdă 6

Angajații poliției pregătiți să intervină în cazurile de violență în familie 10

Cauza C.M. și T.M. împotriva Republicii Moldova rămâne sub supravegherea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei 11

CDF s-a alăturat campaniei de sensibilizare și mobilizare împotriva violenței sexuale „Prinde aripi. Set Free.” 12

Activitatea CDF în cifre 13

Activități de consolidare și formare a ehipei CDF 15

Știri pe scurt 17

Buletinul informativ reflectă activitatea Centrului de Drept al Femeilor în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și față de femei în perioada aprilie- iunie 2023

Guvernul a aprobat Programul Național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie

Violența în familie este un fenomen frecvent și grav în Republica Moldova. Circa 73% de femei din țara noastră au fost supuse cel puțin unei forme de violență din partea partenerului intim la un moment dat în viață.

Odată cu ratificarea Convenției de la Istanbul, statul și-a asumat un angajament ferm în privința dezvoltării sistemului de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie.

Programul are următoarele obiective:

1. Femeile și bărbații din Republica Moldova și autoritățile responsabile adoptă toleranța zero față de toate formele de violență față de femei și violență în familie.
2. Consolidarea mecanismului de protecție și asistență pentru victimele violenței față de femei și ale violenței în familie prin abordarea multidimensională, conform prevederilor Convenției de la Istanbul.
3. Sistemul de justiție asigură investigarea, urmărirea efectivă și judecarea tuturor cauzelor de violență împotriva femeilor și violență în familie cu atragerea la răspundere și reeducarea agresorilor.
4. Autoritățile publice în colaborare cu societatea civilă implementează politici cuprinzătoare de prevenire și combatere a violenței față de femei și violenței în familie asigurând o bună coordonare și monitorizare.

Acțiunile propuse sunt orientate spre diminuarea nivelului de violență față de femei și violență în familie, creșterea numărului de cazuri raportate la poliție și a cazurilor penale intentate și condamnărilor pentru actele de violență împotriva femeilor și violenței în familie, intervenția și prevenirea timpurie a cazurilor de violență, micșorarea numărului cazurilor de deces în urma actelor de violență în familie, dezvoltarea sistemului de servicii specializate și consolidarea sistemului de răspuns la fenomenul violenței.

Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 este dezvoltat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova în colaborare cu Centrul de Drept al Femeilor, cu susținerea Consiliului Europei, UN Women și UNFPA, și sprijinul financiar al Suediei și al Regatului Unit al Marii Britanii.

Angelina Zaporojan-Pîrgari – noua directoare executivă a Centrului de Drept al Femeilor

Începând cu luna iunie 2023 Centrul de Drept al Femeilor este condus de Angelina Zaporojan-Pîrgari. Mulți dintre voi o cunosc pe Angelina, ea fiind Fondatoarea și Președinta CDF în perioada 2009-2018, ulterior deținând funcția de Președintă de Onoare CDF.

Angelina Zaporojan-Pîrgari este licențiată în Drept și Magistru în Drept al Programului European în domeniul drepturilor omului și democratizării de la Veneția, fiind specializată în domeniul drepturilor omului și pledoariei pentru promovarea drepturilor femeilor, cu o experiență de peste 20 de ani.

A dezvoltat primul serviciu juridic pentru femeile supraviețuitoare ale violenței în Moldova; a condus procesul de armonizare a legislației naționale la standardele Convenției de la Istanbul, inclusiv prin introducerea noilor prevederi privind ordinul de resitricție, a actelor de persecuție și a hărțuirii sexuale; a contribuit la elaborarea primului curriculum național în domeniul răspunsului eficient la cazurile de violență în familie de către poliție și sistemul judiciar; a condus procesul de elaborare a primei și a doua Strategie națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și violenței în familie.

În perioada 2009-2010 a făcut parte din grupul de experți europeni care a contribuit la elaborarea textului Convenției de la Istanbul și s-a implicat activ în activitatea de advocacy pentru ratificarea convenției de către Moldova. La 1 iunie 2023 a fost nominalizată in calitate de expertă din partea Moldovei la comitetul GREVIO.

A elaborat numeroase rapoarte despre violența împotriva femeilor și a violenței domestice și studii de pionierat în domeniu precum „IMAGES – Bărbații și Egalitatea de Gen în Moldova” (2015) și „Evaluarea Costurilor Violenței în Familie și Violenței în bază de Gen in Moldova” (2016) etc.

Care sunt prioritățile organizației și cum este văzut domeniul de activitate al CDF de către Angelina, citiți în interviul ce urmează.

Cum vezi domeniul de activitate al CDF și de ce este importantă misiunea organizației?

Centrul de Drept al Femeilor a fost creat cu 14 ani in urmă, fiind înregistrat, de loc întâmplător în ziua de 10 decembrie 2009, ziua în care este marcată la nivel internațional ziua drepturilor omului. CDF s-a născut cu o misiune curajoasă: cea de a promova drepturile femeilor in calitate de drepturi ale omului pentru a fi libere de violență prin promovarea reformei la nivel legislativ și sistemic, or acest lucru poate fi realizat doar punând în centrul intervenției Femeile – Supraviețuitoare ale violenței, pentru a ghida reforma de drept.

În anul 2009, Republica Moldova avea o lege privind prevenirea și combaterea violenței în familie, dar nu avea nici o ordonanță de protecție emisă. Centrul de Drept al Femeilor a venit cu soluții concrete atunci, prin crearea primului centru care oferea consiliere juridică gratuită pentru femeile victime, pentru a obține măsuri legale de protecție și a atrage la raspundere agresorii. La CDF noi ascultăm cu atenție ceea ce ne spun femeile supraviețuitoare când ne povestesc ce li s-a întâmplat, atunci când au cerut ajutorul organelor competente. Pentru că munca noastră schimbă sistemul, reușim să influențăm un număr mare de vieți omenești – femei și copii. Cum reușim acest lucru? Atunci când un polițist, un judecător, sau un procuror răspunde la un caz de violență în familie intr-un mod

Angelina Zaporojan-Pîrgari – noua directoare executivă a Centrului de Drept al Femeilor

sensibil la gen în loc să o blameze sau să o intimideze, aplică măsurile de protecție necesare în baza legii, acesta este modul în care acel specialist impactează nu doar viața unei singure femei și a copiilor ei, dar și viețile sutelor de supraviețuitoare a violenței pe parcursul activității lor profesionale, or aceasta numim noi SCHIMBARE DE SISTEM. Munca echipei CDF impactează un număr nenumărat de vieți și este o investiție pe termen lung de resurse, experiență, cunoștințe și o persistență neclintită, una care datorită angajamentului va schimba destinul multor femei și copii, care ne cer ajutorul.

Ce direcții vezi prioritare pentru CDF?

Prioritățile CDF fac parte din Planul Strategic organizațional care este elaborat de întreaga echipă o dată la 4 ani. În perioada imediat următoare vom începe pregătirile pentru elaborarea noului document și acolo vom descrie ariile prioritare de intervenție care se vor axa așa cum ne-am obișnuit pe cei 4 piloni: prevenire, protecție, urmărire în justiție și politici integrate. Voi prioritiza pilonul de creștere instituțională CDF prin care vom gândi strategii de consolidare a durabilității financiare a organizației noastre. La fel, îmi doresc cât mai multe femei să beneficieze de serviciile oferite de specialiștii centrului, de aceea vom pune accentul pe promovarea aplicației Lotus pentru femei, dar vom continua și cu componenta de consolidare a capacităților pentru profesioniștii care sunt în prima linie de răspuns la cazurile de violență față de femei. Îmi doresc să putem ajunge la femeile care sunt cele mai vulnerabile, din regiunile îndepartate ale țării. La fel, vom pune accent pe măsurile de prevenire axate pe identificarea primară dar și pe programele de abilitare economică pentru femei. Vom continua să susținem procesul de reformare a cadrului legislativ și

de politici pentru a corespunde recomandărilor Comitetului GREVIO și concomitent vom continua cu monitorizarea implementării legislației de către autorități dar și cu analiza fenomenului violenței față de femei pentru a vedea impactul acțiunilor deja întreprinse.

Ce îți propui să realizezi cu echipa CDF în următorii ani?

Pentru CDF îmi doresc să crească în continuare și să devină o organizație sustenabilă din punct de vedere financiar, la fel imi doresc ca serviciile CDF să ajungă la cât mai multe femei din Moldova, iar acțiunile noastre să contribuie la prevenirea cazurilor în care zeci de femei își pierd viața anual în familie. Pe această cale aș vrea să mulțumesc minunatelor femei care fac parte din echipa CDF și care zi de zi își aduc contribuția pentru a crea o societate în care femeile trăiesc liber și fără violență, dar și tuturor partenerilor noștri, donatorilor și susținătorilor fără de care activitatea CDF nu ar fi fost posibilă. Împreună cu echipa CDF, partenerii și susținătorii noștri vom merge la noi culmi și vom duce reforma mai departe.

Răspunsul de Urgență la Criza din Ucraina – proiectul care ne-a inspirat să fim rezilienți și să răspundem nevoilor și așteptărilor persoanelor refugiate

Timp de aproape un an, proiectul „CARE FOR UKRAINE – Răspunsul de Urgență la Criza din Ucraina" a urmărit oferirea asistenței și acordarea sprijinului necesar persoanelor refugiate prin intermediul creării de spații sigure și prietenoase în 5 biblioteci din țară și implementarea a 5 inițiative comunitare în tot atâtea comunități.

PROIECTUL A FOST IMPLEMENTAT ÎN BIBLIOTECILE:

Soroca, Ialoveni, Hârbovăț *(Anenii Noi)*, Cărpineni *(Hâncești)* și Boșcana *(Criuleni)*.

INIȚIATIVELE COMUNITARE AU FOST IMPLEMENTATE ÎN

Căușeni, Șoldănești, Calfa&Gura Bîcului *(Anenii Noi)* și Ialoveni.

Punctele focale și persoanele refugiate au primit ghidare și orientare pentru a preveni abuzurile, discriminarea, violența pe bază de gen, traficul de persoane, exploatarea sexuală și alte pericole sociale care s-au accentuat din cauza crizei ucrainene. Prin intermediul proiectului au fost reduse potențialele vulnerabilități și inechități, oferindu-se suport de grup psihologic, activități de coeziune socială, culturală și religioasă, acces la servicii integrate, precum și suport umanitar. Cele cinci biblioteci au fost dotate cu un un număr relevant de volume de literatură în limba ucraineană, engleză și română.

Conferința de încheiere a proiectului a reunit experți naționali și internaționali din domeniul respectării drepturilor omului, reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale, ai organizațiilor non-guvernamentale, precum și beneficiarii direcți ai proiectului – bibliotecare și refugiați. În cadrul evenimentului, participanții au discutat despre rezultatele proiectului, dar și beneficiile de care au avut parte cei peste **4.000 de refugiați** din cele 10 comunități pe perioada desfășurării proiectului.

Despre rezultatele proiectului urmăriți în acest video: *click aici*

Proiectul menționat a fost implementat de către Centrul de Drept al Femeilor și a fost finanțat de CARE prin Fundația SERA România, CARE Franța și FONPC.

Alături de refugiați și comunitățile gazdă

Proiectul „Bibliotecile aduc schimbarea în comunitate în timpul crizei refugiaților”

Spațiile sigure din biblioteci au devenit un loc de refugiu și liniște pentru refugiați. În perioada aprilie-iunie 2023, în 10 biblioteci din 8 raioane ale țării, femeile și copiii refugiați și cei din localitățile gazdă au participat la 120 activități recreaționale, 28 grupuri de suport psihologic și 7 sesiuni de informare ghidate de jurist și consiliera vocațională. Vă prezentăm câteva din aceste activități:

- Șezători de brodat cu mărgele s-au organizat în spațiul sigur de la B**iblioteca Publică Raională „Iulian Filip” din Drochia**. Participantele socializează între ele, împărtășesc sfaturi valoroase și meșteresc cu dedicație adevărate opere de artă.
- **La** B**iblioteca Publică din satul Palanca, raionul Ștefan-Vodă**, femeile și copii au creat decorațiuni, au povestit despre tradițiile de Paști din țara lor natală și despre obiceiurile pe care le-au descoperit în Moldova. În **bibliotecile raionale din Drochia și Fălești**, copii ghidați de bibliotecare au creat felicitări de Paște iar la B**iblioteca pentru Copii „Grigore Vieru” din Cahul,** copiii alături de mame au încondeiat ouă pascale.

- Ziua Familiei a fost sărbătorită în B**iblioteca Publică Raională „Mihai Eminescu” din Fălești**. Șase familii au participat la un concurs interactiv de lectură. Lucrul în echipă a fost elementul cheie în cadrul acestei activități.
- Femeile refugiate și cele din localitate se întâlnesc periodic, în spațiul sigur din **Biblioteca raională „Alexandru Donici” din Orhei**, pentru a crea. Ele croșetează, împletesc sau brodează. Împreună

reușesc să realizeze adevărate opere de artă handmade, să comunice, să evadeze din rutină și să se relaxeze.

- Pe data de 18 mai, **Biblioteca Publică din satul Palanca, raionul Ștefan-Vodă** s-a transformat într-un centru al culturii ucrainene și a adus în prim-plan Vîșîvanka - cămașa tradițională ucraineană. În vizită a fost soția Ambasadorului Ucrainei în Republica Moldova. Doamna Shevchenko împreună cu femeile refugiate au povestit despre cele mai dragi tradiții și obiceiuri din patria lor. În timp ce copiii au creat un colaj cu elemente distinctive ale culturii ucrainene, femeile au confecționat coronițe ucrainene cu flori, cunoscute sub numele de „vinok”.

- Un alt oaspete de onoare a bibliotecii din satul Palanca a fost președinta Republicii Moldova, Maia Sandu. Bibliotecara i-a prezentat doamnei Sandu spațiul dedicat femeilor din localitate și i-a povestit despre activitățile organizate periodic pentru beneficiarii din Ucraina și membrii comunității.

Alături de refugiați și comunitățile gazdă

- Femei refugiate și din comunități locale au fost instruite în cadrul bibliotecilor publice cum să previnã și să combată violența în bază de gen și traficul de persoane. Sesiunile de informare au fost ghidate de jurist, care a oferit sfaturi practice și suport juridic.
- În spațiile sigure din biblioteci s-au organizat întâlniri cu consiliera vocațională, cu scopul de a ajuta femeile să-și consolideze independența financiară, să-și identifice mai ușor interesele și un loc de muncă stabil. Femeile refugiate au aflat cum pot să se angajeze legal în Republica Moldova, la ce cursuri de formare pot să participe gratuit, ce drepturi au și ce reprezintă statutul de protecție temporară.
- În cele 10 biblioteci s-au desfășurat periodic ședințe ale grupului de suport, în care femeile refugiate au beneficiat de sprijin psihologic. Ajutate de specialiștii din cadrul Institutului pentru Familie și Inițiative Sociale, femeile învață cum să-și gestioneze emoțiile, cum să se regăsească și cum să depășească experiențele traumatizante.

Asemenea activități sunt desfășurate în 10 biblioteci din 8 raioane ale țării, în cadrul proiectului „Bibliotecile aduc schimbarea în comunitate în timpul crizei refugiaților” implementat de CDF în parteneriat cu ABRM și cu suportul IRC.

Alături de refugiați și comunitățile gazdă

Proiectul „Protecția refugiaților și comunităților gazdă împotriva violenței în bază de gen pe ambele maluri ale râului Nistru”

În 5 biblioteci din raioanele Republicii Moldova, am organizat sesiuni de informare și diverse activități recreaționale atât pentru femeile refugiate din Ucraina, cât și pentru cele din comunitatea locală. Sesiunile informative s-au desfășurat cu participarea unui consilier juridic, a unui psiholog sau a unui consilier vocațional.

5 BIBLIOTECI IMPLICATE ÎN PROIECT

- ✓ **Biblioteca Publică Orășenească ,,M. Eminescu”, Cimișlia**
- ✓ **Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu”, Căușeni**
- ✓ **Biblioteca Publică Teritorială Hîrtop, Taraclia**
- ✓ **Biblioteca Publică Teritorială Crihana Veche, Cahul**
- ✓ **Biblioteca Publică Teritorială Ermoclia, Ștefan Vodă**

În perioada februarie-iunie am realizat **25 de activități recreaționale** și **25 de sesiuni de informare** la care au participat **425** de femei și copii refugiați și **725** de femei și copii din comunitatea locală.

- La sesiunile ghidate de jurista CDF, Daniela Josanu, femeile au fost instruite cum să prevină și să combată violența în bază de gen și violența domestică. Au primit suportul juridic necesar și informații utile pentru a se integra mai bine în comunitatea gazdă.

- La întâlnirile cu consiliera vocațională CDF, Tatiana Timotin, femeile au învățat și au exersat tehnici de comunicare eficientă, tehnici pentru o prezentare de succes și structura unui discurs public. De asemenea au reflectat și au comunicat despre autocunoaștere, imaginea de sine și stima de sine. Femeile au avut parte de exerciții practice și diverse tehnici prin care au învățat cum să se cunoască mai bine, cum să-și seteze obiective și scopuri și cum să-și identifice abilitățile.

Alături de refugiați și comunitățile gazdă

- În cadrul bibliotecilor, femeile refugiate au beneficiat de sprijin emoțional pentru a face față situației lor. Alături de femeile din localitățile gazdă, au găsit sprijin, au format conexiuni, și-au împărtășit experiența, trăirile și grijile. Ghidate de psihologa OSCE, Valentina Oanța, femeile au explorat subiecte precum: tehnici și strategii de comunicare eficientă, autocunoaștere, relațiile armonioase cu cei din jur, dezvoltare personală, echilibrul sufletesc și valori personale.

- Au fost organizate diverse activități recreaționale precum: ateliere de cusut, cluburi de lectură, ateliere culinare, excursii în locurile pitorești, ateliere cu tematică pascală, șezători, diverse ateliere de confecționare a lucrărilor handmade.

  Pe lângă dezvoltarea unor abilități artistice, atelierele sunt platformă potrivită pentru discuții și suport reciproc pentru femei.

Activitățile menționate sunt realizate în cadrul proiectului „Protecția refugiaților și comunităților gazdă împotriva violenței în bază de gen pe ambele maluri ale râului Nistru”, finanțat de către Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) și implementat de către CDF.

Angajații poliției pregătiți să intervină în cazurile de violență în familie

55 subofițeri de poliție din diferite localități ale Republicii Moldova au participat la cursul de instruire dedicat celor mai bune practici de răspuns al poliției la cazurile de violență în familie.

Prin aceste instruiri ne propunem să contribuim la schimbarea atitudinii organelor de poliție privind violența în familie, înțelegerea originilor sale și transformarea modului de gândire la specialiști. Totodată, ne propunem să promovăm abordarea intersectorială a cazurilor de violență în familie, cooperarea și comunicarea între profesioniști în cadrul intervenției lor, dar și referirea cazurilor identificate către servicii specializate.

Timp de cinci zile, participanții au fost implicați în activități interactive, discuții și dezbateri pentru a consolida înțelegerea fenomenului, a dinamicii și formelor violenței în familie.

Alături de formatori, reprezentanții și reprezentantele forțelor de ordine au fost ghidați:

- cum să asigure un răspuns proactiv, în procesul prevenirii fenomenului violenței în familie, identificării și contracarării faptelor de violență;
- ce tipuri de servicii sunt necesare victimei violenței și care este procedura de referire;
- cum se emite un Ordin de Restricție de Urgență;
- care sunt tacticile cercetării infracțiunii și cine sunt actorii responsabili în a oferi un răspuns coordonat victimelor violenței în familie.

Instruirile au fost organizate de CDF în parteneriat cu Centrul integrat de pregătire pentru aplicarea legii al Academiei „Ștefan cel Mare" a MAI cu susținerea financiară a fundației The Sigrid Rausing Trust și grație proiectului finanțat prin Programul de Combatere a Violenței Domestice în Moldova, susținut cu fondurile Fundației Oak. Programul este implementat în Moldova printr-un parteneriat cu Asociația pentru Relații Comunitare din România.

Cauza C.M. și T.M. împotriva Republicii Moldova rămâne sub supravegherea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei

Comitetul de Miniștri va continua supravegherea Republicii Moldova pe domeniul violenței în familie, privind grupul de cauze C.M. și T.M.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că acest grup se referă la eșecul autorităților de a lua măsuri eficiente pentru a proteja victimele și pentru a asigura pedepsirea infractorilor, în ciuda conștientizării de către aceștia a pericolului violenței domestice și a efectelor de revărsare a acesteia asupra minorilor; admiterea tratamentului dicriminatoriu în referința femeilor.

Comitetul de Miniștri salută ratificarea Convenției de la Istanbul și măsurile adoptate pentru alinierea legislației interne la cerințele acestei convenții și a încurajat autoritățile să ia cu fermitate toate măsurile necesare pentru punerea în aplicare a acesteia.

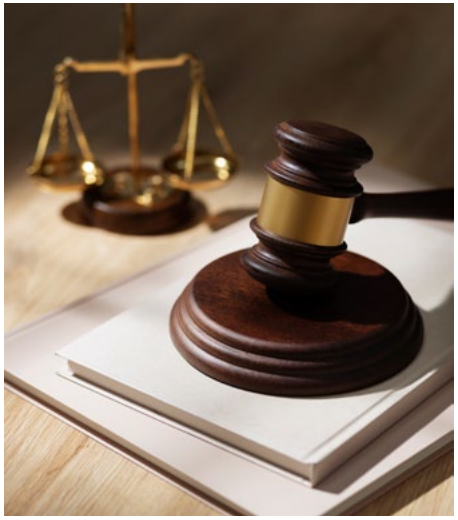
Pentru a evalua cât de eficiente sunt măsurile întreprinse de autorități în vederea prevenirii și combaterii violenței în familie, Comitetul de Miniștri le solicită autorităților:

- să examineze problema ratelor scăzute de urmărire penală în comparație cu numărul mare de plângeri și să informeze Comitetul cu privire la constatările lor; să furnizeze statistici actualizate pentru perioada 2023 – 2024;
- să furnizeze informații detaliate cu privire la aplicarea practică a măsurilor de protecție și exemple de decizii judiciare și administrative relevante;
- să ofere informații despre modul în care autoritățile evaluează pericolele și riscurile de siguranță cu care se confruntă victima și dacă sunt elaborate proceduri standardizate pe acest subiect.

Comitetul de Miniștri al CoE au decis să reia examinarea acestui grup la una dintre reuniunile lor din 2024.

CDF va continua să oferă asistență juridică în cauza menționată și va continua implicarea în monitorizarea executării hotărârilor CEDO în cauza T.M și C.M. împotriva Republicii Moldova. Este important ca fiecare femeie și copil care a fost afectat de violență în familie să primească o protecție adecvată din partea autorităților.

Decizia Comitetului de Miniștri ***aici***

CDF s-a alăturat campaniei de sensibilizare și mobilizare împotriva violenței sexuale „Prinde aripi. Set Free.”

În ajunul zilei mondiale a solidarității cu victimele violenței sexuale – Denim Day, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA) în Republica Moldova, în parteneriat cu Guvernul și Parlamentul Republicii Moldova, Centrul Internațional „La Strada” și Centrul de Drept al Femeilor, a lansat campania de sensibilizare și mobilizare socială împotriva violenței sexuale „Prinde aripi. Set Free”.

Campania are drept scop informarea publicului cu privire la această problemă, promovarea serviciilor disponibile pentru persoanele care au fost supuse violenței sexuale, și mobilizarea actorilor implicați în prevenirea și combaterea acestui fenomen.

„Violența împotriva femeilor este o realitate terifiantă în Republica Moldova. 6 din 10 femei sunt expuse unei forme de violență pe parcursul întregii vieți, fie vorba despre violența sexuală, fizică sau psihologică. Spre regret, violența sexuală este a treia cea mai răspândită și una din puținele forme de violență care este raportată. Din mai maulte cauze: stigma, lipsa încrederii în autorități, lipsa unor servicii adecvate pentru victimele violenței sexuale pe întreg teritoriul țării.

Un studiu realizat de Centrul de Drept al Femeilor, constată că 40% din bărbații din țara noastră, consideră că femeia este vinovată în caz de viol, iar

dacă femeia are o reputație proastă sau dacă nu opune rezistență, aceste cazuri nu pot fi considerate viol. Aceste realități demonstrează necesitatea unor măsuri urgente din partea statului dar și din partea întregii societăți. E timpul să luam atitudine. Nu există justificare pentru nici un fel de abuz. Este important ca vocea persoanelor supraviețuitoare, care au trecut prin experiențe de violență, să fie auzită.

Este important ca cei care comit astfel de crime să fie trași la răspundere.” a menționat **Eleonora Grosu, Coordonatoare Programe CDF**, în cadrul evenimentului.

Peste 100 de participanți, printre care medici, psihologi, asistenți sociali, polițiști, voluntari, autorități publice centrale și reprezentanți ai corpului diplomatic s-au adunat, în scuarul Teatrului de Operă și Balet „Maria Bieșu” din Chișinău, la evenimentul public pentru a transmite mesaje de susținere supraviețuitoarelor/ilor violenței sexuale.

Video din cadrul evenimentului de lansare: ***click aici***

Foto/video credit: UNFPA Moldova

Activitatea CDF în cifre

În primele 6 luni ale anului 2023, CDF a oferit suport la 538 de persoane**. În 99 % din cazuri, ajutorul este solicitat de femei.**

Profilul social al beneficiarelor

Mediul de reședință: **277 victime** provin din mediul urban și **261** din mediul rural.

Vârsta: cele mai multe victime au între 35-44 de ani (207 femei), urmate de beneficiarele de 25-34 de ani (157 femei), 55-64 de ani (64 femei) și 45-54 ani (62 femei). De asemenea, au fost înregistrate victime cu vârsta 65+ (23 femei), 18-24 de ani (22 cazuri) și 0-17 ani (3 cazuri).

Naționalitatea: **527 victime** au cetățenia Republicii Moldova iar **11** sunt de naționalitate ucraineană.

Nivelul de studii: din numărul total al beneficiarelor **332 victime** au studii medii (inclusiv medii incomplete sau medii de specialitate), alte **173** au studii superioare și o victimă are studii postuniversitare.

Statutul ocupațional: **304 victime** sunt angajate în câmpul muncii și **133** au statut de șomer. Totodată, **49** sunt în concediu de maternitate, **30** sunt pensionere și **8** victime lucrează peste hotare.

ASISTENȚĂ JURIDICĂ PRIMARĂ

285 cazuri

- ✓ **285 cazuri** – întocmirea cererilor, plângeri adresate organelor de drept sau contestații
- ✓ **110 ordonanțe** de protecție instituite

ASISTENȚĂ JURIDICĂ CALIFICATĂ

25 cazuri

- ✓ **13 cauze** penale
- ✓ **5 cauze** civile
- ✓ **2 cauze** contravenționale
- ✓ **1 caz** către CEDO

ASISTENȚĂ ÎN PROCESUL DE ABILITARE ECONOMICĂ

164 beneficiare

- ✓ **106 victime** consiliate vocațional
- ✓ **50 victime** implicate în activități de terapie ocupațională
- ✓ **8 victime** abilitate economic

ASISTENȚĂ PSIHOLOGICĂ

214 beneficiare

- ✓ **133 victime** consiliate individual
- ✓ **44 victime** au beneficiat de asistență psihologică de lungă durată
- ✓ **37 rapoarte** de evaluare psihologică întocmite

ASISTENȚĂ SOCIALĂ

310 beneficiare

- ✓ **256 victime** au avut consiliere și facilitarea accesului la alte servicii
- ✓ **48 victime** au beneficiat de ajutor material
- ✓ **6 victime** plasate în centrul de plasament

Activitatea CDF în cifre

Evaluarea inițială a beneficiarelor

Relația victimei cu agresorul: **416** cazuri înregistrate unde victima are statut de concubină/fostă concubină/ soție/ fostă soție.

Violența între rude constatată:

- **22 cazuri** victima are statut de părinte mamă/tata;
- **28 cazuri** unde victima are statut de fiu/fiică;
- **24 cazuri** unde victima are statut de soră/frate;
- **10 cazuri** victima are statut de cumnată/mătușă/ginere;
- **38 cazuri,** victimele nu sunt rude cu agresorii.

Tipul de violență constatat: Majoritatea femeilor care au solicitat ajutor au fost supuse unor forme combinate de violență în familie.

Victime care au suferit de 2 forme de violență:

- **145** - fizică și psihologică;
- **26** - psihologică și economică;
- **6** - psihologică și sexuală;
- **3** - fizică și economică;
- **2** - fizică și sexuală.

Victime care au suferit de 3 forme de violență:

- **100** - fizică, psihologică și economică;
- **11** - fizică, psihologică și sexuală;
- **10** - fizică, sexuală și economică;
- **6** - fizică, psihologică și spirituală.

Victime care au suferit de 4 forme de violență:

- **10** - fizică, psihologică, spirituală și economică;
- **7** - fizică, psihologică, sexuală și economică.

Ca formă separată de violență, au fost înregistrate **211 cazuri**, printre care: psihologică - **146**, cibernetică - **27**, fizică - **17**, economică - **14**, sexuală - **7**.

Sursa de adresare:

- Autoritățile de stat/instituții sau alți prestatori de servicii - **168** cazuri;
- Adresări repetate - **123** cazuri;
- Linia verde a organizației **(0 800 80000)** - **112** cazuri;
- Alte ONG-uri sau organizații membre ale Coaliției Naționale - **56** cazuri;
- Cunoștințe/rude sau foste beneficiare CDF - **36** cazuri;
- Site-ul CDF/broșuri/rețele sociale sau alte surse de pe internet - **24** cazuri.

Specialiști instruiți în a combate violența în familie

În primele 6 luni ale anului 2023, reprezentanți a sistemului justiției penale și-au fortificat capacitatea de a asigura aplicarea eficientă a legislației privind prevenirea și combaterea violenței în familie pentru a asigura un răspuns centrat pe nevoile victimei.

81
ofițeri de poliție

44
judecători și procurori

41
șefi ai subdiviziunilor de urmarire penală

32
ofițeri de urmărire penală

34
grefieri, asistenți judiciari și consultanți ai procurorilor

Activități de consolidare și formare a echipei CDF

Am avut ocazia să ne testăm spiritul de echipă și în afara biroului, să ne cunoaștem altfel și să ne încărcăm bateriile pentru mult timp înainte. Este vorba despre un team-building care s-a focusat pe crearea sentimentului de unitate al grupului și definirea unei înțelegeri comune a performanței la nivel individual și organizațional. Prin diverse activități și jocuri am reflectat asupra rolului si contribuției fiecăruia în organizație, am aflat care sunt pilonii motivației și cum putem depăși anumite bariere și oferi suport celuilalt. Îi mulțumim invitatei din România, Silvia Mișu, formator și consultant cu peste 15 ani experiență în domenii precum formare de formatori, management organizațional, alături de care am avut o experiență memorabilă.

Activitate susținută financiar de Fundația The Sigrid Rausing Trust și Fundația OAK (via ARC).

Activități de consolidare și formare a echipei CDF

Colegele noastre, Tatiana Timotin, specialist orientare vocațională CDF și Evelina Pîrău, comunicatoare CDF, au descoperit secretele profesiei de Formator, în cel mai profesionist, creativ si dinamic cadru, alături de alte 12 colege din cadrul Coaliției Naționale „Viața fără Violență”.

Este vorba despre Programul de formare de tip specializare pentru dezvoltarea competențelor profesionale specifice ocupației de Formator, livrat de echipa Inovatrium și formatorul Sile Moldovan, care s-a desfășurat în Timișoara, România.

Timp de o săptămână, participantele și-au dezvoltat abilități de a facilita învățarea adulților, abilități privind gestionarea conflictelor, înțelegerea impactului diferitelor metode si tehnici de prezentare, comunicare eficientă, lucrul cu grupul de adulți în vederea selectării/dezvoltării celor mai eficiente metode de lucru. Iar la final au susținut cu brio examenul, antrenându-și abilitățile de formator în contextul susținerii unei sesiuni de 20 de minute de formare.

Tatiana și Evelina organizează și facilitează, în cadrul CDF, activități de terapie ocupațională pentru femeile victime ale violenței domestice. Drept urmare, acestea ne spun că metodele, instrumentele și abilitățile învățate la curs, le vor pune în practică pentru a transmite cunoștințe, abilități și valori femeilor care beneficiază de sesiuni de dezvoltare personală și ateliere de creație.

Cursul „Formare de Formatori”, ediția III-a este organizat de Coaliția Națională „Viața fără Violență” și de Centrul de Drept al Femeilor și finanțat de CARE prin Fundația SERA România, CARE Franța și FONPC.

STIRI PE SCURT ■ STIRI PE SCURT ■ STIRI PE SCURT

411 adolescenți/elevi alături de profesori și asistenți sociali, din localitățile raionului Căușeni și Ungheni au participat la sesiuni de instruire despre toleranță, empatie și comunicare non-violentă.

Activitățile au obiectivul de a spori coeziunea socială și de a promova schimbări pozitive în atitudinea și comportamentul populației locale pentru o socializare cu succes cu persoanele strămutate din Ucraina. Au fost organizate activități instructiv-educative de recunoaștere reciprocă, de apreciere prin ascultare, observare sau înțelegere a sentimentelor, suferințelor și experiențelor celorlalți.

Activitățile au fost realizate în cadrul proiectului „Suport comunităților moldovenești în găzduirea refugiaților ucraineni”, finanțat de Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei și Centrul de Drept al Femeilor.

O zi colorată, cu multe zâmbete și bună dispoziție au avut femeile și copii dintr-un centru de plasament din Chișinău și beneficiare ale Centrului de Drept al Femeilor.

În cadrul atelierului de handmade, fiecare și-a creat propriul tablou folosind fire de ață. Această tehnică deosebită, nu atât de ușoară precum pare, s-a dovedit a fi pe placul tuturor. Femeile au savurat procesul de creație, au comunicat între ele și s-au bucurat de clipe minunate petrecute alături de copii.

Atelierele de creație se desfășoară lunar și au scopul de a armoniza starea mintală prin dezvoltarea unor abilități de auto-exprimare și auto-cunoaștere. Totodată, reprezintă un spațiu de socializare și susținere reciprocă pentru femei.

Activitate susținută financiar de Fundația The Sigrid Rausing Trust și Fundația OAK (via ARC).

Într-un interviu acordat Ziarului de Gardă, Daniela Josanu, coordonatoarea Serviciului specializat pentru asistența victimelor violenței în familie din cadrul CDF, explică ce este violența în familie, formele și manifestările acestui fenomen și ce ajutor pot primi victimele violenței în familie.

„Pe lângă măsurile de protecție, victimele au nevoie și de un plan de siguranță. Acest plan se referă la siguranța fizică și psihică a victimei și a copiilor săi, siguranța actelor de identitate și a documentelor, a banilor, bagajelor și bunurilor de valoare care aparțin victimei. După ce victima părăsește agresorul, el va încerca să o readucă înapoi în relația toxică și dacă nu va reuși fizic sau emoțional, va încerca să o facă prin lipsirea de acte de identitate, documente sau împiedicând-o să folosească bunurile comune", menționează Daniela Josanu. Citiți interviul integral ***aici***

În data de 19-20 iunie 2023, la Paris a avut loc reuniunea ad-hoc a comitetului GREVIO al Consiliului Europei. La această ședință a participat în calitate de expertă din partea Moldovei, colega noastră Angelina Zaporojan-Pîrgari.

Odată ce Republica Moldova a ratificat, la 1 mai 2022, Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie, țara noastră a fost inclusă în procedura de monitorizare de către Grupul de experți. Comitetul GREVIO este responsabil de monitorizarea punerii în aplicare a Convenției de la Istanbul de către țările care au ratificat-o și formularea de recomandări și rapoarte de evaluare.

Mai multe detalii despre activitatea GREVIO găsiți ***aici***

De ziua internațională a copiilor, am oferit mici bucurii copiilor beneficiarelor Centrului de Drept al Femeilor. 18 copii au primit în dar certificate cadou de la magazine de jucării, birotică și cărți. Împreună cu mamele își vor putea alege cadoul dorit.
Inițiativă susținută financiar de Fundația OAK (via ARC).

Pe 13 mai, Centrul de Drept al Femeilor a participat la Târgul Organizațiilor Societății Civile în cadrul Orășelului European din Chișinău. Am celebrat Ziua Europei, le-am vorbit vizitatorilor despre serviciile pe care le acordăm victimelor violenței în familie și despre activitățile și proiectele care le derulăm. Am organizat o sesiune de Quiz și am dăruit cadouri utile.

Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului „Parteneriate pentru liderismul femeilor și bună guvernare", implementat de Friedrich Ebert Stiftung Moldova și A.O. Institutum Virtutes Civilis, cu suportul financiar al European Union in the Republic of Moldova și Friedrich-Ebert-Stiftung.

În cadrul campaniei DenimDay, marcată anual în luna aprilie, purtăm blugi ca și formă vizibilă de susținere a victimelor violului și manifestare împotriva stereotipurilor prezente în societate. Scopul campaniei este de a crește gradul de conștientizare asupra abuzului sexual, fenomen ce reprezintă o gravă încălcare a drepturilor omului, fiind o consecință a inegalității de gen, a normelor sociale discriminatorii și a prejudecăților.

În contextul acestei mișcări, la invitația Academiei „Ștefan cel Mare" a MAI, Daniela Josanu, jurist și coordonatoarea serviciului de asistență specializată a victimelor violenței în familie CDF, a susținut o lecție publică cu subiectul: „Cadrul juridic cu privire la hărțuirea sexuală la locul de muncă." dedicată managerilor din structurile polițienești.

La eveniment a fost prezentă Liliana Creangă, doctor în drept, conferențiar universitar, membră a Catedrei Drept public, securitate a frontierei, migrație și azil din cadrul Academiei „Ștefan cel Mare» a MAI.

Prin educație și sensibilizarea opiniei publice putem contribui la prevenirea și combaterea violenței sexuale.

Formarea continuă este un factor important în dezvoltarea abilităților profesionale.

După șase luni de instruire, schimb de idei/experiențe și exerciții practice, un grup de formatori: psihologi școlari, asistenți sociali, cadre didactice, reprezentanți ai societății civile, din raioanele Ungheni, Ștefan Vodă, Căușeni și municipiul Chișinău, s-au reunit pentru a vorbi despre cum a fost, ce au învățat, ce cunoștințe noi au dobândit, dar și cum le-au aplicat în activitatea profesională zilnică. Au discutat despre noutatea și utilitatea programelor de suport psihosocial, participând la un exercițiu de reflecție cu Sergiu Toma, psihoterapeut sistemic de familie și cuplu. Au realizat un schimb de experiențe despre cum au reușit să ofere sprijin psihosocial grupurilor țintă din centrele de refugiați, școli, instituții sociale, dar și cum au integrat aspectele psihosociale în realaționarea cu beneficiarii.

Sesiunile de formare au fost organizate de Centrul de Drept al Femeilor, în cadrul proiectului „Suport comunităților moldovenești în găzduirea refugiaților ucraineni" implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ Moldova), cu suportul financiar al Ministerului Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ).

www.cdf.md

Vă invităm să răsfoiți raportul anual 2022 al CDF care rezumă cele mai importante reușite obținute alături de partenerii noștri, pentru femeile din Republica Moldova. Este încă un pas spre o societate mai sensibilă la problematica violenței în familie, cu o legislație îmbunătățită, specialiști mai bine instruiți și victime ale violenței în familie ajutate atunci când aveau nevoie de suport. Vă mulțumim pentru încredere, încurajări și susținere!

Raportul în puteți accesa ***aici***

Ai dreptul să trăiești în siguranță!

CINE SUNTEM NOI?

Centrul de Drept al Femeilor (CDF) este o organizație neguvernamentală înființată de un grup de femei-juriste din Moldova. CDF pledează pentru egalitate de șanse dintre femei și bărbați în viața publică și cea de familie și contribuie la prevenirea și combaterea violenței în familie și a violenței în bază de gen împotriva femeilor.

Buletinul apare cu sprijinul financiar al Fundației OAK și The Sigrid Rausing Trust.

DATE DE CONTACT:

Centrul de Drept al Femeilor (CDF)
Str. M. Kogălniceanu, nr. 76
MD 2009, Chișinău,
Republica Moldova
Tel: (+373) 22 811 999
Mobil: (+373) 68 855 050

Linia verde - **080080000**
apel gratuit pentru consiliere juridică

PARTENERI: